

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

*Έκθεση Αξιολόγησης
Προόδου Σχεδίου Δράσης*

Πρωτοβουλία Συνεργασίας
για την Ανοικτή Διακυβέρνηση

Σεπτέμβριος 2013, Έκδοση 1

Πίνακας Περιεχομένων

Κεφάλαιο I. Εισαγωγή και Υπόβαθρο	3
Βελτίωση Δημόσιων υπηρεσιών.....	3
Ενίσχυση της Ακεραιότητας στο Δημόσιο Τομέα	3
Αποτελεσματικότερη διαχείριση των δημόσιων πόρων	4
Κεφάλαιο II. Διαδικασία	5
Εκπόνηση αρχικού Σχεδίου Δράσης 2012	5
Διαβούλευση επί του Σχεδίου Δράσης	6
Εκπόνηση Αναφοράς Προόδου.....	6
Προκλήσεις	7
Κεφάλαιο III. Υλοποίηση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης	8
Σκοπός 1: Αύξηση του αριθμού νομοθετικών πράξεων που διέρχονται την διαδικασία διαβούλευσης μέσω διαδικτύου.....	9
Σκοπός 2: Αξιοποίηση των σχολίων και προτάσεων των πολιτών	11
III.2 Αποτελεσματικότερη Διαχείριση Δημόσιων Πόρων	12
Σκοπός 1: Λειτουργία κεντρικού συστήματος ηλεκτρονικών προμηθειών	12
Σκοπός 2: Λειτουργία κεντρικού συστήματος ERP	13
Σκοπός 3: Λειτουργία κεντρικού συστήματος HRMS	13
III.3 Ανοικτά Δημόσια Δεδομένα	13
Σκοπός 1: Ανοικτή διάθεση δημόσιων δεδομένων από το παρατηρητήριο τιμών	14
Σκοπός 2: Αποφάσεις επί νομικών θεμάτων αναφορικά με κρατικά γεω-δεδομένα	14
Σκοπός 3: Επέκταση της δράσης ανοικτής διάθεσης φορολογικών δεδομένων	15
III.4 Ενίσχυση της Διαφάνειας.....	17
Σκοπός 1: Ενίσχυση της λειτουργικότητας του Προγράμματος ΔΙΑΥΓΕΙΑ για τη διαφάνεια	17
Σκοπός 2: Δημοσιοποίηση πληροφοριών για τις προμήθειες του Δημοσίου Τομέα.....	18
Σκοπός 3: Ανοικτή, διαφανής και ασφαλής διακίνηση δημόσιων εγγράφων	19
Κεφάλαιο IV. Συμπεράσματα και Επόμενα Βήματα	21

Κεφάλαιο Ι. Εισαγωγή και Υπόβαθρο

Στο πλαίσιο της υλοποίησης της εθνικής στρατηγικής για την Ανοικτή Δημόσια Διοίκηση και Διακυβέρνηση, η Ελλάδα συμμετέχει ενεργά στη διεθνή πρωτοβουλία των Ηνωμένων Εθνών για την Ανοικτή Διακυβέρνηση (Open Government Partnership - OGP), στην οποία εντάχθηκε επίσημα τον Απρίλιο του 2012 με την παρουσίαση του εθνικού Σχεδίου Δράσης.

Η εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης αποσκοπεί στον εμπλουτισμό του υφιστάμενου πλαισίου ανοικτής διακυβέρνησης, με σκοπό την ενίσχυση της εφαρμογής των αρχών της διαφάνειας, της συμμετοχικότητας, της συνεργατικότητας, της λογοδοσίας, της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας. Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στην αναβάθμιση της ποιότητας των δημόσιων υπηρεσιών μέσα από την ενεργή συμμετοχή των πολιτών και την καθημερινή τους αλληλεπίδραση με το δημόσιο τομέα, αλλά και στην καλύτερη διαχείριση των δημόσιων πόρων, και την αξιοποίηση προγραμμάτων ενίσχυσης των σχετικών δράσεων της Εθνικής Στρατηγικής, στο αντικείμενο της ανοικτής διακυβέρνησης.

Ο σχεδιασμός της Εθνικής Στρατηγικής στο τομέα της ανοικτής διακυβέρνησης, περιλαμβάνει σύνολο δράσεων για την ενδυνάμωση του ρόλου των χρηστών. Οι δράσεις αυτές καταδεικνύουν τη σπουδαιότητα των συνεργατικών σχημάτων για την παραγωγή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών, τη σπουδαιότητα της πρόσβασης και της αξιοποίησης των ανοικτών δημόσιων δεδομένων καθώς και τη σημασία της διαφάνειας και της συμμετοχής των πολιτών και των επιχειρήσεων στην ανάπτυξη μίας λεπτομερώς σχεδιασμένης πολιτικής για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση.

Βελτίωση Δημόσιων υπηρεσιών

Για τη βελτίωση της ποιότητας των δημοσίων υπηρεσιών, καθώς και για την ανάπτυξη και παροχή νέων οι οποίες απαιτούνται, η Κυβέρνηση συνεργάζεται στενά τόσο με τους κοινωνικούς εταίρους, όσο και με τους πολίτες. Το αποτέλεσμα αυτής της συνεργασίας, υπό την μορφή των προτάσεων, των παραπόνων, των ιδεών και των σχολίων, είναι απαραίτητο και αποτελεί πολύτιμη πληροφορία, αλλά και μηχανισμό ελέγχου, ο οποίος συμβάλλει στη διαδικασία της συνεχούς βελτίωσης.

Ενίσχυση της Ακεραιότητας στο Δημόσιο Τομέα

Η ακεραιότητα στο δημόσιο τομέα ενισχύεται σταδιακά μέσω μίας σειράς μέτρων τα οποία σχεδιάζονται με γνώμονα την ανοικτή πρόσβαση στην πληροφορία, καθώς επίσης και τη λογοδοσία κάθε δημοσίου υπαλλήλου, κάθε δημόσιας οργάνωσης (σε κάθε επίπεδο), και κάθε εμπλεκόμενου σε διαδικασίες λήψης αποφάσεων.

Αποτελεσματικότερη διαχείριση των δημόσιων πόρων

Μια σειρά μέτρων της Εθνικής Στρατηγικής για την ανοικτή διακυβέρνηση, στοχεύει στην αποδοτικότερη και πιο διαφανή διαχείριση του κρατικού προϋπολογισμού και των δημόσιων προμηθειών εστιάζοντας επίσης και στην αξιοποίηση προγραμμάτων ενίσχυσης των σχετικών δράσεων με τη μορφή είτε χρηματοδοτήσεων, είτε παροχής τεχνογνωσίας και υποστήριξης κατά το σχεδιασμό και την υλοποίησή τους.

Σε αυτό το πλαίσιο, λαμβάνονται μέτρα για την αναδιοργάνωση της λειτουργίας του δημοσίου τομέα με έμφαση στην υλοποίηση συστήματος διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού με σκοπό την καταπολέμηση της γραφειοκρατίας και την προώθηση διαφανούς και πολιτοκεντρικής κουλτούρας στη δημόσια διοίκηση, την περικοπή των δαπανών, καθώς και τη μείωση του διοικητικού κόστους που απορρέει από τις υφιστάμενες δυσλειτουργικές οργανωτικές δομές. Επίσης, προωθούνται νέες δράσεις για την ομοιόμορφη και διαφανή διαχείριση του ανθρώπινου κεφαλαίου και την ανάπτυξη των δημοσίων υπαλλήλων με σκοπό την αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης.

Κεφάλαιο II. Διαδικασία

Εκπόνηση αρχικού Σχεδίου Δράσης 2012

Για την εκπόνηση και εφαρμογή της εθνικής στρατηγικής για τις ΤΠΕ, Ηλεκτρονική και Ανοιχτή Διακυβέρνηση συστάθηκε η Επιτροπή Πληροφορικής και Επικοινωνιών (με πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου, το 2011). Επικεφαλής της Επιτροπής ήταν ο αρμόδιος Υφυπουργός Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και μέλη οι Γενικοί Γραμματείς βασικών Υπουργείων της ελληνικής κυβέρνησης.

Για την παρακολούθηση και αποτελεσματική εκτέλεση κάθε έργου είχαν συσταθεί Ομάδες Διοίκησης και Σχεδιασμού και Επίβλεψης Έργων (ΟΔΙΣΕΕ). Οι ΟΔΙΣΕΕ αναλάμβαναν πρωτοβουλίες σχεδιασμού, παρακολούθησης και συντονισμού των δράσεων που αφορούν τεχνολογίες πληροφορικής, ανοιχτής διακυβέρνησης κι επικοινωνιών. Δρούσαν είτε συνολικά, είτε ανά οριζόμενο τομέα δραστηριότητας.

Οι ΟΔΙΣΕΕ χρησιμοποιήθηκαν (μεταξύ άλλων) ως κανάλι επικοινωνίας μεταξύ των Υπουργείων, με στόχο την μελέτη και τον καθορισμό των στόχων της χώρας για την Ανοιχτή Διακυβέρνηση, από την πλευρά των δημοσίων φορέων.

Παράλληλα έγιναν οι πρώτες προσπάθειες επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης με την κοινωνία των πολιτών για την άντληση των απαιτήσεων των πολιτών σε θέματα Ανοιχτής Διακυβέρνησης, καθώς και την συγκέντρωση αναγκών, ιδεών και προτάσεων (δράσεις ανοικτής διαβούλευσης αλλά και στοχευμένων συζητήσεων και διαβουλεύσεων). Σχετικές δράσεις παρουσιάζονται στη συνέχεια.

Τελικά το ελληνικό κράτος εκπόνησε (για πρώτη φορά) εθνική στρατηγική για τις ΤΠΕ και την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση τον Μάρτιο του 2012. Το κείμενο συμπεριλάμβανε και τις κατευθύνσεις για την Ανοιχτή Διακυβέρνηση που είχε τότε η χώρα. Για την εκπόνηση της στρατηγικής λαμβάνονταν υπόψη

- η υποχρέωση εφαρμογής των κοινοτικών κατευθύνσεων για την υλοποίηση της «Στρατηγικής Ευρώπη 2020» και των προτεραιοτήτων του Ψηφιακού Θεματολογίου,
- τα πρώτα αποτελέσματα των εργασιών των ΟΔΙΣΕΕ,
- τα πρώτα αποτελέσματα από τις διαδικασίες διαβούλευσης με τους πολίτες.

Τον Απρίλιο του 2012 ολοκληρώθηκε το Σχέδιο Δράσης για την Ανοιχτή Διακυβέρνηση, το οποίο απορρέει ως τμήμα της εθνικής στρατηγικής για τις ΤΠΕ και την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση. Το κείμενο υποβλήθηκε στο OGP και παράλληλα ξεκίνησε μία διαδικασία διαρκούς τροποποίησης και βελτίωσης.

Διαβούλευση επί του Σχεδίου Δράσης

Δημόσια Διαβούλευση

Το Σχέδιο Δράσης για την Ανοικτή Διακυβέρνηση είναι διαθέσιμο για δημόσια online διαβούλευση στον ιστότοπο oregon.gr - στον ίδιο ιστότοπο που δημοσιεύονται και τα νομοσχέδια της κυβέρνησης για διαβούλευση. Η πρόσβαση είναι ανοιχτή σε όποιον πολίτη θέλει να συμμετάσχει, είτε ατομικά, είτε εκφράζοντας τις απόψεις οργανωμένης ομάδας. Τα σχόλια που υποβάλλονται περνούν πρώτα από την έγκριση του διαχειριστή της διαβούλευσης, ώστε να ελεγχθούν για υβριστική και ακατάλληλη γλώσσα (ο έλεγχος αυτός αφορά μόνο στην γλώσσα, και όχι στο περιεχόμενο).

Πρόσδος Έργων

Οι δημόσιοι φορείς, εκτελώντας το Σχέδιο Δράσης, προχωρούν σταδιακά στην υλοποίηση των δεσμεύσεων και των έργων που τους αφορούν. Οι ΟΔΙΣΕΕ αδράνησαν, κι έτσι είναι πιο δύσκολη η οριζόντια επικοινωνία μεταξύ υπουργείων.

Ορισμός Αντιπροσώπου

Στις 27 Αυγούστου 2013, και ακολουθώντας μία περίοδο αλλαγών της πολιτικής σκηνής, ο υπουργός Διοικητικής Μεταρρύθμισης επαν-επιβεβαιώνει την δέσμευση της χώρας στο OGP κι ορίζει την υφυπουργό Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Δρ Παρασκευή Χριστοφιλοπούλου) ως νέο εθνικό εκπρόσωπο. Γρήγορα επανασυγκαλούνται οι σχετικές ομάδες και αναζωπυρώνεται η διαδικασία διαβούλευσης με δημόσιους φορείς, κοινωνικούς εταίρους και πολίτες.

Πρόσκληση οργανωμένων ομάδων πολιτών / κοινωνικών εταίρων

Παράλληλα με τα παραπάνω, και στοχεύοντας στην ανταλλαγή απόψεων με τους πολίτες, προσκλήθηκαν οργανωμένες ομάδες πολιτών να συμμετάσχουν στην διαμόρφωση συγκεκριμένων κειμένων. Η αναφορά προόδου για το Σχέδιο Δράσης (του OGP) είναι ένα από αυτά τα κείμενα. Εδώ υπήρχε μεγάλη ανταπόκριση, καθώς σχεδόν όλοι οι εμπλεκόμενοι κατέθεσαν τις σκέψεις και προτάσεις τους. Ακολούθησε συζήτηση στρογγυλής τράπεζας όλων των φορέων που ανταποκρίθηκαν, υπό τον συντονισμό της ίδιας της υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλ. Διακυβέρνησης, Δρ Παρασκευής Χριστοφιλοπούλου, που είναι η ορισμένη εκπρόσωπος της χώρας στο OGP. Η Υφυπουργός αναμένεται να συναντηθεί και με κάθε μία από αυτές τις ομάδες ξεχωριστά στο άμεσο μέλλον για να συζητηθούν περεταίρω οι θέσεις που τέθηκαν. Ενδεικτικά αναφέρονται κάποιοι συμμετέχοντες: Διεθνής Διαφάνεια Ελλάς, Συνήγορος του Πολίτη, Εθνική Συνομοσπονδία για τα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες, Εταιρεία Ελεύθερου Λογισμικού / Λογισμικού Ανοιχτού Κώδικα, Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Πληροφορικής και Επικοινωνιών Ελλάδας.

Εκπόνηση Αναφοράς Προόδου

Η παρούσα αναφορά προόδου χρησιμοποίησε τις ίδιες δομές και διαδικασίες που χρησιμοποιούνται και για την εκπόνηση του Σχεδίου Δράσης.

Νόμος για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση (Ν. 3979)	16/06/2011
Δημοσίευση εθνικής στρατηγικής για την ηλεκτρονικής διακυβέρνηση	20/3/2012
Κατάθεση Σχεδίου Δράσης (OGP)	09/04/2012
Εκπόνηση προσχεδίου αναφοράς προόδου	15/8/2013
Συναντήσεις με φορείς του δημοσίου	16/8/2013 - 14/9/2013
Πρόσκληση κοινωνικών εταίρων για σχολιασμό αναφοράς προόδου	23/8/2013
Έναρξη δημόσιας διαβούλευσης για την αναφορά προόδου	18/09/2013
Λήξη περιόδου σχολιασμού από κοινωνικούς εταίρους	6/9/2013
Λήξη δημόσιας διαβούλευσης για την αναφορά προόδου	30/09/2013
Συνάντηση με τους κοινωνικούς εταίρους, συζήτηση αναφοράς προόδου	25/9/2013
Τελική μορφή αναφοράς προόδου	28/9/2013

Προκλήσεις

Κατά την ανάπτυξη και εξέλιξη του Σχεδίου Δράσης αναδείχθηκαν θέματα και προβλήματα προς αντιμετώπιση - τα κυριότερα εκ των οποίων είναι:

- **Υποβάθμιση της σπουδαιότητας της ανοικτής διακυβέρνησης σε σχέση με άλλες στρατηγικές προτεραιότητες.** Ενώ η κυβέρνηση αναγνωρίζει την εξαιρετική σημασία της Ανοικτής Διακυβέρνησης, οι περισσότεροι πολίτες και αρκετοί δημόσιοι λειτουργοί ή/και πολιτικοί εστιάζουν σε άλλα θέματα που σχετίζονται κυρίως με σημαντικά προβλήματα της χώρας στη συγκεκριμένη χρονική συγκυρία, όπως η οικονομική κρίση, το επίπεδο ανεργίας, το δημόσιο έλλειμμα, η εγκληματικότητα κ.α.. Η κουλτούρα αυτή θέτει την ανοικτή διακυβέρνηση ως δευτερεύον στόχο και έτσι απαιτεί μεγαλύτερη προσπάθεια για την προώθηση δράσεων με σκοπό τη συμμετοχική κατάρτιση του Σχεδίου Δράσης.
- **Η συμμετοχή των πολιτών στην δημόσια διαβούλευση δεν έφτασε το επιθυμητό επίπεδο.** Η συμμετοχή στην ανοικτή δημόσια διαβούλευση επί του Σχεδίου Δράσης ήταν περιορισμένη σε σχέση με το επιθυμητό αποτέλεσμα, πιθανόν και ως αποτέλεσμα δυσπιστίας των πολιτών σχετικά με το αν τα σχόλια που καταθέτουν στις διαδικασίες δημόσιας διαβούλευσης λαμβάνονται ουσιαστικά υπόψη.

Παρόλες τις προαναφερθείσες προκλήσεις, το Σχέδιο Δράσης αναπτύχθηκε και αναπτύσσεται επιτυχώς, καθρεφτίζει τις δεσμεύσεις του ελληνικού κράτους για το OGP, και θέτει τους επόμενους στόχους της κυβερνητικής πολιτικής για την ανοικτή διακυβέρνηση.

Κεφάλαιο III. Υλοποίηση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζεται η πρόοδος στις τέσσερις δεσμεύσεις, τις οποίες η ελληνική κυβέρνηση επέλεξε να αναλάβει στο Σχέδιο Δράσης του 2012.

Στόχος: Ενθάρρυνση της Δημόσιας Συμμετοχής		
Σκοπός 1:	Αύξηση του αριθμού των νομοθετικών πράξεων που διέρχονται την διαδικασία διαβούλευσης μέσω διαδικτύου	Μερικώς εκπληρωμένος στόχος
Σκοπός 2:	Αξιοποίηση των σχολίων και προτάσεων των πολιτών	Μερικώς εκπληρωμένος στόχος
Στόχος: Αποτελεσματικότερη Διαχείριση Δημόσιων Πόρων		
Σκοπός 1:	Λειτουργία κεντρικού συστήματος ηλ. προμηθειών	Εκπληρωμένος Στόχος
Σκοπός 2:	Λειτουργία κεντρικού συστήματος ERP	Μερικώς εκπληρωμένος στόχος
Σκοπός 3:	Λειτουργία κεντρικού συστήματος HRMS	Μερικώς εκπληρωμένος στόχος
Στόχος: Ανοικτά Δημόσια Δεδομένα		
Σκοπός 1:	Ανοικτή διάθεση δημόσιων δεδομένων από το παρατηρητήριο τιμών	Εκπληρωμένος Στόχος
Σκοπός 2:	Αποφάσεις επί νομικών θεμάτων αναφορικά με κρατικά γεωγραφικά δεδομένα	Εκπληρωμένος Στόχος
Σκοπός 3:	Επέκταση της δράσης ανοικτής διάθεσης φορολογικών δεδομένων	Μερικώς εκπληρωμένος στόχος
Στόχος: Ενίσχυση της Διαφάνειας		
Σκοπός 1:	Ενίσχυση της λειτουργικότητας του Προγράμματος ΔΙΑΥΓΕΙΑ για τη διαφάνεια	Εκπληρωμένος Στόχος
Σκοπός 2:	Δημοσιοποίηση πληροφοριών για τις προμήθειες του Δημοσίου Τομέα	Εκπληρωμένος στόχος
Σκοπός 3:	Ανοικτή, διαφανής και ασφαλής διακίνηση δημόσιων εγγράφων	Μερικώς εκπληρωμένος στόχος

III.1 Ενθάρρυνση της Δημόσιας Συμμετοχής

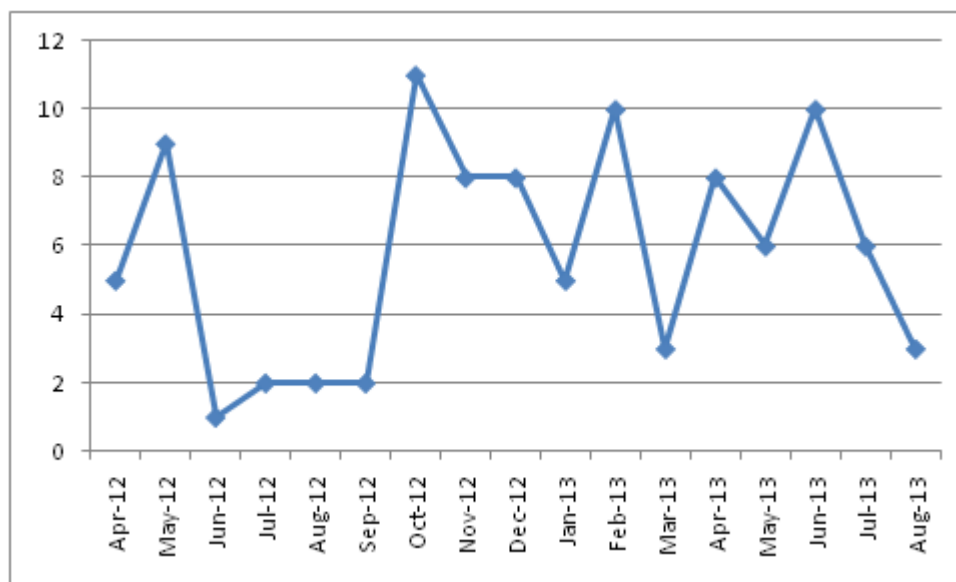
Η ελληνική κυβέρνηση έχει ήδη θέσει σε λειτουργία on-line εργαλεία που παρέχουν την δυνατότητα συμμετοχής πολιτών και οργανισμών στη διαμόρφωση πολιτικών σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος και στη διαβούλευση πάνω στο νομοθετικό έργο. Μάλιστα στον Κανονισμό της Βουλής του 2010, αναφέρεται ότι κάθε νομοσχέδιο που κατατίθεται, πρέπει να συνοδεύεται υποχρεωτικά από έκθεση επί της δημόσιας διαβούλευσης που έχει προηγηθεί.

Η πλατφόρμα ηλεκτρονικής διαβούλευσης ονομάζεται *opengov* και είναι διαθέσιμη στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://opengov.gr>. Το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης είναι θεσμικά υπεύθυνο για την καλή λειτουργία της.

Σκοπός 1: Αύξηση του αριθμού νομοθετικών πράξεων που διέρχονται την διαδικασία διαβούλευσης μέσω διαδικτύου

Η διαβούλευση μέσω διαδικτύου είναι προς το παρόν περιορισμένη. Στόχος ήταν να διπλασιαστεί ο αριθμός των νομοθετικών πράξεων που υπόκεινται στη διαδικασία διαβούλευσης μέσω διαδικτύου μέχρι τον Ιούνιο του 2013, καθώς επίσης και να αυξηθεί η δημόσια συμμετοχή και η πληροφόρηση (feedback) που λαμβάνεται.

Έχουν συμπληρωθεί σχεδόν τέσσερα χρόνια λειτουργίας της πλατφόρμας δημόσιας ηλεκτρονικής διαβούλευσης *opengov* στην Ελλάδα. Το χρονικό διάστημα από τον Οκτώβριο του 2009 μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2013 πραγματοποιήθηκαν 358 διαβουλεύσεις και υποβλήθηκαν συνολικά 99.750 σχόλια. Ο αριθμός διαβουλεύσεων το τελευταίο έτος αυξήθηκε σε σχέση με τον αναμενόμενο (περίπου 90 διαβουλεύσεις το χρόνο) ενώ αντίθετα έχουμε πτώση 10% του ετήσιου αριθμού σχολίων.

Σχήμα: Αριθμός διαβουλεύσεων ανά μήνα.

Ενδεικτικοί δείκτες (10/2009 - 09/2013):

- Πλήθος διαβουλεύσεων: 358
- Πλήθος σχολίων: 99.750
- Διαβουλεύσεις κατά είδος: Νομοθετικές 52% Προνομοθετικές 27%, Άλλες 23%
- Μέση διάρκεια διαβούλευσης: 18 ημέρες (από 3 έως 71)
- Μέσος αριθμός σχολίων ανά διαβούλευση: 278 (διακύμανση 0 - 13.741 σχόλια)
- Διάμεσος για τον Αριθμό Σχολίων ανά Διαβούλευση: 80
- Μέσος αριθμός διαβουλεύσεων ανά μήνα: 7.5 (από 1 έως 11), με πτώση τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο
- Δίκτυο Υπευθύνων Διαβούλευσης: 87 στελέχη της διοίκησης ως εκπρόσωποι Φορέων.

Για την αξιολόγηση του συστήματος δημοσιών διαβουλεύσεων το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, σε συνεργασία με τον Τομέα Διοικητικής Επιστήμης του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Πανεπιστημίου Αθηνών, υποστήριξε την άνοιξη του 2013 σχετική έρευνα, στο πλαίσιο διδακτορικής διατριβής, με ευρεία συμμετοχή των πολιτών. Μέσω ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου διερευνήθηκε πληθώρα θεμάτων, όπως η συχνότητα συμμετοχής σε δημόσια διαβούλευση, η ικανοποίηση των πολιτών ως προς τη διαδικασία, το παρεχόμενο υλικό, την πρόσβαση στην ιστοσελίδα και την ανατροφοδότηση, καθώς επίσης οι εναλλακτικοί τρόποι έκφρασης γνώμης. Οι ερωτήσεις βασίστηκαν στην αρχή της πληρότητας και της αξιοπιστίας, της εμπιστοσύνης, στην αρχή της ισότητας και της ισονομίας και στην αρχή της ανοιχτής διάθεσης και περαιτέρω χρήσης της δημόσιας πληροφορίας.

Από τα πρώτα αποτελέσματα προκύπτει ότι, αν και οι πολίτες θεωρούν εξαιρετικά χρήσιμο το σύστημα ηλεκτρονικής δημόσιας διαβούλευσης στη σημερινή εποχή, εκφράζουν αμφιβολίες κατά πόσο η γνώμη και τα σχόλιά τους λαμβάνονται υπόψη κατά τη διαμόρφωση των νομοθετικών ρυθμίσεων. Τα τελικά αποτελέσματα θα δημοσιευθούν μετά την ολοκλήρωση της έρευνας από το Πανεπιστήμιο Αθηνών και το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης.

Επίσης, ένα σημαντικό σχόλιο που τέθηκε κατά τη δημόσια διαβούλευση επί της παρούσας αναφοράς προόδου, είναι ο αποκλεισμός συγκεκριμένων ομάδων ατόμων με αναπηρία, από την όλη διαδικασία της διαβούλευσης καθώς η πλατφόρμα ηλεκτρονικής διαβούλευσης δεν είναι διαθέσιμη με τους απαιτούμενους εναλλακτικούς τρόπους.

Είναι σημαντικό επίσης να αναφερθεί ότι στην εφαρμογή διαβουλεύσεων:

- Ο μέσος χρόνος διαβούλευσης είναι κατά πολύ μικρότερος του προβλεπόμενου από το νόμο. Παρατηρήθηκε φορείς να δημοσιεύουν νομοθετικές πράξεις για διαβούλευση για μόνο λίγες ημέρες, μη δίνοντας έτσι την δυνατότητα στους πολίτες και κοινωνικούς εταίρους να συμμετάσχουν ουσιαστικά. Έτσι εξηγείται και η μικρή μέση χρονική διάρκεια διαδικασίας διαβούλευσης στις 17 μόλις ημέρες.
- Υψηλό ποσοστό νομοσχεδίων δίνονται προς διαβούλευση στο τελικό τους στάδιο. Σχεδόν το 50% αφορά διαβουλεύσεις έτοιμων νομοσχεδίων και όχι προνομοθετικά κείμενα.

Το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης σχεδιάζει εντός του 2013 τη δεύτερη φάση της αξιολόγησης των διαβουλεύσεων για τη διερεύνηση της αξιοποίησης των σχολίων στις τελικές νομοθετικές ρυθμίσεις και την ανάληψη σχετικών δράσεων που θα βελτιώσουν την αξιοποίηση του θεσμού.

Αποτίμηση: Μερικώς εκπληρωμένος στόχος

Επόμενα βήματα:

- Αύξηση των τύπων και του πλήθους πράξεων που δημοσιεύονται για διαβούλευση
- Επιμήκυνση χρονικής περιόδου κατά την οποία η κάθε πράξη τίθεται σε διαβούλευση

Σκοπός 2: Αξιοποίηση των σχολίων και προτάσεων των πολιτών

Δεν έχει εφαρμοστεί κοινός μηχανισμός αξιοποίησης των σχολίων και προτάσεων πολιτών. Ο κάθε φορέας εφαρμόζει τις δικές του μεθόδους για την αξιοποίηση των σχολίων και προτάσεων που υποβάλλονται χωρίς να υπάρχει συχνά ανατροφοδότηση σχετικά με την αξιοποίηση αυτών. Με βάση μια πιο συστηματική προσέγγιση, πρέπει να τεκμηριώνεται επαρκώς τι ελήφθη υπ' όψη, ποια κριτήρια εφαρμόστηκαν κατά την στάθμιση των στοιχείων της διαβούλευσης, και επομένως, με ποιον τρόπο οι απόψεις όσων αναμείχθηκαν στην διαδικασία αυτή, έχουν συμβάλει στη βελτίωση του περιεχομένου.

Αποτίμηση: Μερικώς εκπληρωμένος στόχος

Στο πλαίσιο των ενεργειών για την συμμετοχή φορέων της δημόσιας διοίκησης και της κοινωνίας των πολιτών στη λήψη αποφάσεων, υλοποιήθηκαν επίσης καινοτόμα συμμετοχικά εργαστήρια. Στόχος των εργαστηρίων είναι η ανάδειξη σύγχρονων δημόσιων πολιτικών και η διαμόρφωση πλαισίου εφαρμογής τους με τη συμμετοχή στελεχών του δημοσίου τομέα, εμπειρογνομόνων από την Ελλάδα ή και από το εξωτερικό, μελών της πανεπιστημιακής και ερευνητικής κοινότητας καθώς και εκπροσώπων ιδιωτικών φορέων και μη κυβερνητικών Οργανώσεων. Τα Καινοτόμα εργαστήρια αποτελούν μια διαδικασία Κλειστής Διαβούλευσης και εντάσσονται στο πλαίσιο των στόχων που θέτει η Ανοικτή Διακυβέρνηση για τη διαμόρφωση δημόσιων πολιτικών και την διαδικασία υποβολής ολοκληρωμένων προτάσεων για την βελτίωση της Δημόσιας Διοίκησης και την αντιμετώπιση υφιστάμενων προβλημάτων και δυσλειτουργιών ιδιαίτερα σε τομείς που διαπιστώνεται χαμηλός βαθμός ικανοποίησης των πολιτών από τις παρεχόμενες υπηρεσίες. Το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, που είναι θεσμικά υπεύθυνο για την λειτουργία του δικτυακού τόπου των δημοσίων διαβουλεύσεων, έχει υλοποιήσει εργαστήρια σε αντικείμενα όπως :

- «Ανταγωνιστικότητα και Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος»
- «Ηλεκτρονική συνταγογράφηση»
- «Ενίσχυση της διαφάνειας – Καταπολέμηση της διαφθοράς»
- «Καινοτομίες στη Διαβούλευση: Η συμμετοχή του πολίτη στη λήψη αποφάσεων»
- «Αθήνα: Πόλη σε κρίση;»
- «Πλαίσιο Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης»
- «Πρόγραμμα Δι@ύγεια: Παρόν και Μέλλον της Διαφάνειας στο Δημόσιο Βίο»
- « Ηλεκτρονική Έκδοση, Διακίνηση και Αρχαιοθέτηση Εγγράφων»

III.2 Αποτελεσματικότερη Διαχείριση Δημόσιων Πόρων

Η Ελληνική Κυβέρνηση εστιάζει στην πιο αποδοτική διαχείριση των δημόσιων πόρων. Ως θεματική δεν αποτελεί μέρος των πρωτοβουλιών του OGP, ωστόσο η σημασία των κάτωθι αναφερομένων σκοπών, αποτελούν προαπαιτούμενο για την ομαλή υλοποίηση των δεσμεύσεων που απαιτεί το OGP. Για αυτό το λόγο έχουν τεθεί τρεις Σκοποί στο Σχέδιο Δράσης 2012.

Σκοπός 1: Λειτουργία κεντρικού συστήματος ηλεκτρονικών προμηθειών

Το έργο Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ) για την δημιουργία και λειτουργία του ηλεκτρονικού συστήματος για την υλοποίηση ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων προμηθειών για όλο το δημόσιο τομέα, βρίσκεται σε φάση πιλοτικής λειτουργίας με προβλεπόμενη ημερομηνία έναρξης παραγωγικής λειτουργίας τον Απρίλιο του 2014.

Στην παρούσα φάση βρίσκεται σε πιλοτική λειτουργία υποσύστημα του ΕΣΗΔΗΣ, με το όνομα Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΣ), στο οποίο δημοσιεύονται πληροφορίες για τις δημόσιες συμβάσεις. Εκεί καταχωρείται το σύνολο των διαγωνιστικών διαδικασιών δημοσίων συμβάσεων των φορέων του δημόσιου τομέα (αγαθών ή υπηρεσιών ή έργων) που ξεκινούν με το πρωτογενές αίτημα της Αναθέτουσας Αρχής και προϋπολογισμό 1.000 ευρώ και άνω.

Έως το τέλος Αυγούστου 2013, και με έναρξη εφαρμογής την 4.02.2013 είχαν καταχωρηθεί περί τα 118.332 αιτήματα προμήθειας.

Σκοπός του είναι η ενίσχυση της διαφάνειας και του ελέγχου της ορθολογικής και δημοσιολογιστικά χρηστής αξιοποίησης των δημοσίων δαπανών. Στόχος του μητρώου είναι, παράλληλα, η ενίσχυση του υγιούς ανταγωνισμού στις σχετικές αγορές και η εξάλειψη φαινομένων τόσο «καρτελοποίησης» επί μέρους τομέων που αδυνατούν να αντεπεξέλθουν σε συνθήκες πραγματικού ανταγωνισμού χωρίς τον «προστατευτισμό» του κράτους σε βάρος του δημοσίου συμφέροντος.

Αποτίμηση: Εκπληρωμένος στόχος

Επόμενα βήματα:

- Ολοκλήρωση της πιλοτικής λειτουργίας των διαφόρων φάσεων της διαγωνιστικής διαδικασίας για την υλοποίηση μιας δημόσιας σύμβασης (ηλεκτρονική δημοσίευση αποφάσεων, ηλεκτρονική υποβολή προσφοράς, ηλεκτρονική αξιολόγηση, συμφωνίες πλαίσιο, ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί, ηλεκτρονική τιμολόγηση)
- Παραγωγική λειτουργία της πλατφόρμας με υποχρεωτική χρήση από την κεντρική κυβέρνηση καθώς και την τοπική και περιφερειακή αυτοδιοίκηση
- Επικοινωνία και προγράμματα κατάρτισης και εκπαίδευσης για τους χρήστες της πλατφόρμας
- Περιοδικοί μηχανισμοί παρακολούθησης για το βαθμό αφομοίωσης και αξιολόγησης της πλατφόρμας ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων από τους χρήστες
- Προσαρμογή και επικαιροποίηση του συστήματος στις νομοθετικές αλλαγές στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο.

Σκοπός 2: Λειτουργία κεντρικού συστήματος ERP

Η υλοποίηση κεντρικού συστήματος διαχείρισης επιχειρησιακών πόρων της Κεντρικής κυβέρνησης βρίσκεται σε εξέλιξη. Σε στενή συνεργασία με την τεχνική ομάδα Εμπειρογνομώνων έχει ολοκληρωθεί το κείμενο της διακήρυξης και αναμένεται εντός του Οκτωβρίου 2013 να γίνει ο διαγωνισμός υποβολής προσφορών με την αναμενόμενη ολοκλήρωσή τους σε δύο χρόνια – τέλος του 2015.

Αποτίμηση: Μερικώς εκπληρωμένος στόχος

Σκοπός 3: Λειτουργία κεντρικού συστήματος HRMS

Το πληροφοριακό σύστημα διαχείρισης του ανθρωπίνου δυναμικού του δημοσίου βρίσκεται σε φάση σχεδιασμού. Αναφορικά με την διαχείριση του ανθρωπίνου δυναμικού του δημοσίου έχει υλοποιηθεί το σύστημα της Απογραφής (<http://apografi.gov.gr>) με βάση το οποίο έχει ολοκληρωθεί η απογραφή των δημοσίων υπαλλήλων.

Σύμφωνα με τα μέχρι τώρα στατιστικά, (τα οποία και είναι διαθέσιμα στο <http://apografi.yap.gov.gr>) δείχνουν ότι περίπου 720.000 δημόσιοι υπάλληλοι μισθοδοτούνται από το δημόσιο. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν με αυτο-απογραφή των δημοσίων υπαλλήλων και επιβεβαιώθηκαν από τις διευθύνσεις προσωπικού των υπηρεσιών.

Τα δεδομένα του παραπάνω έργου θα τροφοδοτήσουν το υπό σχεδιασμό σύστημα για το κεντρικό σύστημα διαχείρισης ανθρωπίνου κεφαλαίου (HRMS). Το εν λόγω σύστημα βρίσκεται σε φάση προδιαγραφών και αναμένεται μέχρι το τέλος του 2015 να βρίσκεται σε παραγωγική λειτουργία. Με το συγκεκριμένο σύστημα θα εφαρμόζονται πολιτικές διαχείρισης ανθρωπίνου κεφαλαίου με αποτελεσματικό τρόπο, προωθώντας τις αρχές λογοδοσίας και της αποτελεσματικής αξιοποίησης του ανθρωπίνου δυναμικού.

Αποτίμηση: Μερικώς εκπληρωμένος στόχος

III.3 Ανοικτά Δημόσια Δεδομένα

Η τρίτη δέσμευση του Ελληνικού Σχεδίου Δράσης εστίασε στο άνοιγμα των δημοσίων δεδομένων. Η ελεύθερη διάθεση των δεδομένων που η δημόσια διοίκηση παράγει, συλλέγει και διαχειρίζεται και τα οποία αφορούν την οικονομική και κοινωνική ζωή των πολιτών υποστηρίχθηκε πολύ ισχυρά από τη δημόσια διαβούλευση που διεξάγεται για το Σχέδιο Δράσης της χώρας μας.

Μέχρι τώρα, η ελεύθερη πρόσβαση στην πληροφορία είναι κατοχυρωμένη συνταγματικά στην Ελλάδα και προβλέπεται από το νόμο. Όμως αυτό που κρίνει τελικά την ουσία του δικαιώματος δεν είναι μόνο το νομικό πλαίσιο, αλλά επίσης οι οργανωτικές και τεχνολογικές επιλογές που το

υλοποιούν. Προς την κατεύθυνση αυτή, οι προτεραιότητες της Ελληνικής κυβέρνησης εναρμονίστηκαν με τις δεσμεύσεις που είχε αναλάβει η χώρα στα πλαίσια της Πρωτοβουλίας για την Ανοιχτή Διακυβέρνηση καθώς και τα σχόλια των φορέων της κοινωνίας των πολιτών.

Κάποια σημαντικά ζητήματα που προωθήθηκαν είναι :

- Η δημιουργία πλατφόρμας κεντρικής διάθεσης δημοσίων δεδομένων (data.gov.gr) μέσω του οποίου διατίθενται πλέον δεδομένα που αφορούν και στους ειδικούς στόχους 1 (Ανοιχτή διάθεση δημοσίων δεδομένων από το παρατηρητήριο τιμών) και 3 (Επέκταση της δράσης ανοικτής διάθεσης φορολογικών δεδομένων) της παρούσας δέσμευσης για Ανοιχτά Δημόσια Δεδομένα.
- Η δυνατότητα που παρέχεται μέσω του data.gov.gr στους πολίτες να ζητούν την διάθεση δημοσίων δεδομένων.
- Η διευθέτηση οργανωτικών και νομικών εκκρεμοτήτων σχετικά με την γεωχωρική πληροφορία.

Στους επόμενους στόχους προβλέπεται η τεχνολογική βελτίωση της πλατφόρμας κεντρικής διάθεσης δημοσίων δεδομένων που έχει υλοποιηθεί για το σύνολο της δημόσιας διοίκησης (data.gov.gr) και η προώθηση επιχειρησιακού πλάνου που θα ρυθμίζει επιχειρησιακά και διαδικαστικά θέματα για λειτουργία της πλατφόρμας και τις διαδικασίες ανάρτησης δεδομένων από τους ίδιους τους φορείς.

Η ειδικότερη αποτίμηση κάθε σκοπού της δέσμευσης, αναλύεται στη συνέχεια:

Σκοπός 1: Ανοιχτή διάθεση δημόσιων δεδομένων από το παρατηρητήριο τιμών

Στον δικτυακό τόπο data.gov.gr έχουν ήδη δημοσιοποιηθεί τα δεδομένα που αφορούν στο παρατηρητήριο τιμών καταναλωτικών προϊόντων. Τα δεδομένα τιμών που συλλέγονται δημοσιεύονται ανά δεκαπενθήμερο και μπορούν να εξαχθούν προκειμένου να τύχουν επεξεργασίας από κάθε ενδιαφερόμενο. Τα δεδομένα που αφορούν στο τελευταίο δεκαπενθήμερο διατίθενται επίσης μέσω διαδικτυακής υπηρεσίας από τον δικτυακό τόπου <http://services.e-prices.gr/> επιτρέποντας την δυναμική ανάκτηση δεδομένων και την δημιουργία εφαρμογών προστιθέμενης αξίας. Σημειώνεται ότι τμήμα των δεδομένων αφορούν στις τιμές καυσίμων, που είχαν ζητηθεί επίμονα από τους πολίτες.

Αποτίμηση: Εκπληρωμένος στόχος

Επόμενα βήματα:

- Επέκταση της διαδικτυακής υπηρεσίας που αφορά στις τιμές καταναλωτικών προϊόντων, ώστε να δίνει πρόσβαση σε ιστορικά στοιχεία τιμών.

Σκοπός 2: Αποφάσεις επί νομικών θεμάτων αναφορικά με κρατικά γεω-δεδομένα

Το θεσμικό πλαίσιο έχει εμπλουτιστεί και έχει ολοκληρωθεί η ρύθμιση των βασικών εκκρεμοτήτων που αφορούν στη χρήση και αναδιανομή γεωχωρικής πληροφορίας.

Πιο συγκεκριμένα με την ψήφιση δύο νόμων (4161/2013 και 4178/2013), ρυθμίζονται διάφορα εκκρεμή θέματα που αφορούν την γεωχωρική πληροφορία καθώς και σχετικά οργανωτικά θέματα, ενώ καταργείται ο Ο.Κ.Χ.Ε (Οργανισμός Κτηματολογίου και Χαρτογραφίσεων Ελλάδας), και μεταβιβάζονται οι αρμοδιότητες του στην ανώνυμη εταιρεία «ΕΘΝΙΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΚΑΙ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ Ανώνυμη Εταιρεία» («ΕΚΧΑ Α.Ε.»). Υπό οριστικοποίηση βρίσκονται επίσης επιχειρησιακά θέματα όσον αφορά στη λειτουργία και διαχείριση του δικτυακού τόπου για τη δωρεάν διάθεση γεωχωρικών δεδομένων της ευρύτερης Δημόσιας Διοίκησης, geodata.gov.gr.

Μετά από πρόταση και διαβούλευση με την κοινωνία των πολιτών προστέθηκε στο νόμο διάταξη στην οποία ορίζεται ότι το σύνολο των γεωχωρικών δεδομένων μπορούν να διατεθούν σε φορείς του δημοσίου τομέα δωρεάν και χωρίς περιορισμούς πέραν της αναφοράς προέλευσής τους, ενώ τα δημόσια δεδομένα διατίθενται σε οποιονδήποτε τρίτο δωρεάν και με τις κατάλληλες ανοικτές άδειες, εφόσον πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για μη εμπορικούς σκοπούς. Ακόμα καταργούνται οι αποκλειστικές συμφωνίες που βρίσκονται σε ισχύ και δεν επιτρέπουν το δωρεάν διαμοιρασμό γεωχωρικών δεδομένων με άλλες δημόσιες αρχές ή περιορίζουν δυσανάλογα την πρόσβαση και περαιτέρω χρήση γεωχωρικών δεδομένων.

Πρέπει ακόμα να αναφερθεί ότι ο ΟΚΧΕ έθεσε σε λειτουργία πιλοτικό portal προκειμένου να ανταποκρίνεται η χώρα στις υποχρεώσεις που απορρέουν από την οδηγία 2007/2/ΕΚ (INSPIRE), μέχρι την υλοποίηση πληροφοριακού συστήματος.

Αποτίμηση: Εκπληρωμένος στόχος

Επόμενα βήματα:

- Επίλυση επιχειρησιακών και θεσμικών θεμάτων
- Συνεχής επικαιροποίηση και εμπλουτισμός του κεντρικού αποθετηρίου γεωχωρικής πληροφορίας υπό την αρμοδιότητα του ΕΚΧΑ.
- Σχεδιασμός και υλοποίηση έργου για την δημιουργία της Εθνικής Πολιτικής Γεωπληροφορίας και του Εθνικού Πλαισίου Διαλειτουργικότητας Γεωπληροφορίας και Υπηρεσιών, την ανάπτυξη πληροφοριακού συστήματος και των υπηρεσιών διαδικτύου.

Σκοπός 3: Επέκταση της δράσης ανοικτής διάθεσης φορολογικών δεδομένων

Ο σκοπός αυτός αφορά, σύμφωνα με το Σχέδιο Δράσης, ζητά την διάθεση συγκεκριμένων δεδομένων:

1. τριμηνιαία αναφορά ληξιπρόθεσμων οφειλών
2. μηνιαία αναφορά δεικτών προόδου των ΔΟΥ
3. διαδικτυακή υπηρεσία παροχής δεδομένων για επαγγελματίες και επιχειρήσεις.

Όσον αφορά στη δέσμευση για τριμηνιαία αναφορά ληξιπρόθεσμων οφειλών, στοιχεία για τις ληξιπρόθεσμες οφειλές δημοσιεύονται σε δύο σημεία:

- στον ιστότοπο της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων (ΓΓΠΣ) (www.gsis.gr) δημοσιεύονται τα ονομαστικά στοιχεία των οφειλετών καθώς και το ύψος της ληξιπρόθεσμης οφειλής (στοιχεία όμως με περιορισμένη χρησιμότητα).

- στον ιστότοπο της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων (ΓΓΔΕ) (www.publicrevenue.gr) δημοσιεύονται αναλυτικά οι στόχοι εισπράξεων ληξιπρόθεσμων οφειλών, οι στόχοι ελέγχων και εισπράξεων μεγάλων επιχειρήσεων και φυσικών προσώπων μεγάλου πλούτου, καθώς και τα αποτελέσματα αυτών. Η ενημέρωση είναι μηνιαία και προς το παρόν αφορά τα συγκεντρωτικά στοιχεία από όλες τις ΔΟΥ.

Όσον αφορά στην δέσμευση για μηνιαία αναφορά δεικτών προόδου των ΔΟΥ:

- δεν έχει υλοποιηθεί ακόμα καθώς τεχνικά ζητήματα (συλλογή των δεδομένων από τις πρωτογενείς πηγές σε συγκεκριμένο μορφότυπο προκειμένου να αποθηκεύονται σε βάση δεδομένων) δεν το έχουν επιτρέψει ακόμα. Επίσης τα στοιχεία αυτά αναμένεται να προσφέρονται στο μέλλον σε επεξεργάσιμη μορφή (.xls), ενώ απώτερος σκοπός είναι η δημιουργία και διάθεση διασυνδεδεμένων συνόλων ανοικτών δεδομένων, προκειμένου να μπορούν τρίτοι να παρέχουν υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας.

Όσον αφορά στη διαδικτυακή υπηρεσία παροχής δεδομένων για επαγγελματίες και επιχειρήσεις:

- η διαδικτυακή υπηρεσία παροχής δεδομένων για φυσικά και νομικά πρόσωπα ήταν σε παραγωγή και ελεύθερα διαθέσιμη για όλους τους πολίτες, αλλά αποσύρθηκε εξαιτίας καταγγελίας που έγινε και αφορούσε την μη εξουσιοδοτημένη παροχή προσωπικών δεδομένων σε τρίτους. Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα με απόφασή της καθόρισε τις προϋποθέσεις για την εκ νέου παροχή δεδομένων από την διαδικτυακή υπηρεσία. Πιο συγκεκριμένα θα απαιτείται η αυθεντικοποίηση του χρήστη (νομικού ή φυσικού προσώπου), η αποδοχή εκ μέρους του των όρων που θα ορίζονται για τη χρήση της υπηρεσίας, αλλά και η παροχή εξουσιοδότησης για την περίπτωση που αναζητούνται στοιχεία τρίτων. Τέλος θα υπάρχει περιορισμός στον αριθμό αναζητήσεων που θα μπορεί να κάνει ο κάθε χρήστης σε ημερήσια βάση. Ο αρμόδιος φορέας έχει ολοκληρώσει τη διαδικασία επαναξιολόγησης και ανασχεδιασμού του τρόπου χρήσης της διαδικτυακής υπηρεσίας και δημοσίευσε πρόσκληση για τη συνεργατική ανάπτυξη αυτής με το φορέα ΕΕΛ/ΛΑΚ. Η συγκεκριμένη προσπάθεια θα αποτελέσει την πρώτη δράση συμμετοχικής ανάπτυξης διαδικτυακών υπηρεσιών (web services) ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στην Ελλάδα.

Πέρα των παραπάνω, έχουν γίνει μερικά ακόμα βήματα με στόχο την διάθεση ανοικτών δημόσιων δεδομένων:

- Πέρα από τις μηνιαίες αναφορές ανά ΔΟΥ όσον αφορά τις ληξιπρόθεσμες οφειλές, στον ιστότοπο της ΓΓΔΕ δημοσιεύονται αναλυτικά στοιχεία για την παρακολούθηση των αιτήσεων επιστροφής ΦΠΑ που έχουν αποσταλεί στις ΔΟΥ. Τα στοιχεία ενημερώνονται σε εβδομαδιαία βάση, και αφορούν την διεκπεραίωση των αιτήσεων επιστροφής ΦΠΑ ανά ΔΟΥ. Μάλιστα δημοσιεύονται και οι τρεις ΔΟΥ με τις μεγαλύτερες θετικές μεταβολές (βελτίωση ρυθμού εξυπηρέτησης) και οι τρεις ΔΟΥ με τις μεγαλύτερες αρνητικές μεταβολές (επιδείνωσης ρυθμού εξυπηρέτησης). Τα δεδομένα προσφέρονται σε μορφή pdf και xls.
- Στον ιστότοπο της ΓΓΠΣ δημοσιεύονται επίσης αναλυτικά στοιχεία (σε αρχείο .xls) για την παρακολούθηση της φορολογικής διοίκησης συγκεντρωτικά. Επίσης δημοσιεύονται στοιχεία (σε αρχείο .pdf) για την πρόοδο των εκκρεμών φορολογικών υποθέσεων ενώπιων των δικαστηρίων.

Αποτίμηση: Μερικώς εκπληρωμένος στόχος

Επόμενα βήματα :

- Επαναλειτουργία της διαδικτυακής υπηρεσίας παροχής στοιχείων φυσικών και νομικών προσώπων, και η οποία θα υλοποιηθεί στα πλαίσια συνεργατικής δράσης ανάπτυξης που ήδη προκηρύχθηκε.
- Δημοσιοποίηση της λίστας εξωχώριων εταιριών ως ανοιχτά δεδομένα
- Πρόσφατα ιδρύθηκε και λειτουργεί το Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) το οποίο τηρεί δεδομένα που αφορούν σε κάθε εταιρεία που δραστηριοποιείται στην Ελλάδα και σχεδιάζεται η ανοιχτή διάθεση συγκεκριμένων δεδομένων του Γενικού Εμπορικού Μητρώου μέσω διαδικτυακής υπηρεσίας.

III.4 Ενίσχυση της Διαφάνειας**Σκοπός 1: Ενίσχυση της λειτουργικότητας του Προγράμματος ΔΙΑΥΓΕΙΑ για τη διαφάνεια**

Με το πρόγραμμα Δι@ύγεια εισάγεται για πρώτη φορά στην Ελλάδα η υποχρέωση ανάρτησης πράξεων και αποφάσεων των κυβερνητικών και διοικητικών οργάνων στο Διαδίκτυο με κύριο στόχο να αποφέρει τη μέγιστη δημοσιότητα της κυβερνητικής πολιτικής και της διοικητικής δράσης μέσω της ευρείας δημοσιότητας και της πρόσβασης στη πληροφορία. Το Πρόγραμμα Δι@ύγεια προσέφερε στον πολίτη ενισχυμένες δυνατότητες να απολαύσει συνταγματικά του δικαιώματα, όπως είναι η πληροφόρηση και η συμμετοχή στην Κοινωνία της Πληροφορίας. Παράλληλα, με την υποχρεωτική ανάρτηση των πράξεων στο διαδίκτυο, εξασφάλισε την υπευθυνότητα και τη λογοδοσία από την πλευρά των φορέων άσκησης της δημόσιας εξουσίας.

Κατά την υποβολή του Σχεδίου Δράσης, τον Απρίλιο του 2012, λειτουργούσε η πρώτη έκδοση των εφαρμογών για την υποστήριξη της συνολικής διαδικασίας δημοσίευσης των αποφάσεων. Η διαδικασία ανάρτησης των αποφάσεων, και η υποστήριξη χρηστών ήταν σε εξέλιξη ενώ είχαν παρουσιαστεί προβλήματα κυρίως στην εφαρμογή αναζήτησης λόγω μεγάλης αύξησης των δεδομένων και των χρηστών.

Στο διάστημα αυτό με σκοπό την υλοποίηση νέου συστήματος έχουν γίνει οι εξής ενέργειες:

- Προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού για βελτιστοποίηση της απόδοσης του συστήματος
- Εκπόνηση μελέτης για τον προσδιορισμό νέου μοντέλου δεδομένων και διαδικασιών με στόχο τη βελτίωση της λειτουργικότητας με την σύνδεση συστημάτων φορέων και την αυτόματη ανταλλαγή στοιχείων αλλά και της δυνατότητας αποτελεσματικότερης αναζήτησης και δημιουργίας αναφορών (συγκεντρωτικών και αναλυτικών) με διάφορα κριτήρια από τους χρήστες.
- Έναρξη υλοποίησης νέου πληροφοριακού συστήματος που θα υποστηρίξει τη Β' φάση λειτουργίας της δράσης. Η σύμβαση υπογράφηκε στις 01/03/2013 και το έργο αφορά κυρίως στην ανάπτυξη της 2ης γενιάς του συστήματος, με γρηγορότερους χρόνους απόκρισης, αυξημένη διαθεσιμότητα και πολλές νέες λειτουργίες που κάνουν το σύστημα "πολιτοκεντρικό" εξασφαλίζοντας αποτελεσματικότερη εξυπηρέτηση του πολίτη
- Διενέργεια ελέγχων συμμόρφωσης των Φορέων της δημόσιας διοίκησης από το Σώμα Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης (ΣΕΕΔΔ)

Ενδεικτικοί δείκτες (Σεπτέμβριος 2013):

- Ενταγμένοι φορείς: 4.070
- Πλήθος αποφάσεων: 9.231.929
- Πλήθος ενεργών χρηστών: 32.775
- Πλήθος ενεργών υπογραφόντων: 26.494
- Σύνολο Αναρτημένων Δαπανών: 63.574.705.473 δισ ευρώ
- Μηνιαία επισκεψιμότητα: 247.043 επισκέψεις, 6.156.358 κλήσεις (hits)

Αποτίμηση: Εκπληρωμένος Στόχος

Επόμενα Βήματα:

- **Καθάρισμα δεδομένων:** Προγραμματίζεται ο έλεγχος και η διόρθωση (cleaning) παλαιότερων δεδομένων, τα οποία δυσχεραίνουν τους χρήστες στην αναζήτηση αποφάσεων.
- **Απλούστευση διαδικασιών διακίνησης εγγράφων** στους Φορείς του δημοσίου: Με βάση νέα νομοθετική διάταξη που έχει προωθηθεί, τα αναρτημένα ηλεκτρονικά έγγραφα έχουν την ίδια ισχύ με τα πρωτότυπα, μεταρρύθμιση η οποία θα επιτρέψει την αποκλειστική διακίνηση εγγράφων μέσω του ΔΙΑΥΓΕΙΑ

Σκοπός 2: Δημοσιοποίηση πληροφοριών για τις προμήθειες του Δημοσίου Τομέα

Ο Σκοπός αυτός περιλαμβάνει τη δημοσίευση πληροφορίας που αφορά σε όλο τον κύκλο προμηθειών, όλων των φορέων του δημοσίου, στον δικτυακό τόπο agoa.gov.gr.

Ο σχετικός δικτυακός τόπος αποτελεί υποσύστημα της ηλεκτρονικής πλατφόρμας για την εκτέλεση διαγωνισμών δημοσίων συμβάσεων (www.eprocurement.gov.gr). Η πλατφόρμα αυτή υποστηρίζει επίσης ηλεκτρονική υποβολή προσφοράς, ηλεκτρονικό πλειστηριασμό και υλοποίηση συμφωνιών πλαίσιο.

Στην παρούσα φάση είναι εφικτή η πλήρη αποτύπωση των προγραμματιζόμενων συμβάσεων του Δημοσίου, του ευρύτερου δημοσίου τομέα και των ΟΤΑ (Δήμων και Περιφερειών). Πεδίο εφαρμογής είναι όλο το φάσμα των δημοσίων συμβάσεων αγαθών, υπηρεσιών και έργων άνω των €1000 που συνάπτονται γραπτώς, με ηλεκτρονικό μέσο ή προφορικά, σε όλα τα στάδια (από το αίτημα της Αναθέτουσας Αρχής έως και την εντολή πληρωμής) και ανεξαρτήτως διαδικασίας ανάθεσης.

Έως το τέλος Αυγούστου 2013, και με έναρξη εφαρμογής την 4.02.2013 είχαν καταχωρηθεί περί τα 118.332 αιτήματα προμήθειας.

Αποτίμηση: Εκπληρωμένος Στόχος

Επόμενα βήματα:

- **Διαλειτουργικότητα.** Το Μητρώο προβλέπεται να διαλειτουργήσει με συστήματα του δημοσίου τομέα (ενδεικτικά - TAXIS, ΓΕΜΗ, ΙΚΑ) για την απλοποίηση των διαδικασιών, τη μείωση της γραφειοκρατίας και του διοικητικού κόστους και την διευκόλυνση των επιχειρήσεων για συμμετοχή στις διαγωνιστικές διαδικασίες των δημοσίων συμβάσεων.
- **Business Intelligence.** Υλοποίηση συστήματος για την εξαγωγή συμπερασμάτων όσον αφορά στη διάρθρωση και λειτουργία των αγορών με τις οποίες συναλλάσσεται η Δημόσια Διοίκηση καθώς και η συστηματική χρήση του για τη χάραξη πολιτικής για τις δημόσιες συμβάσεις στη χώρα.

Σκοπός 3: Ανοικτή, διαφανής και ασφαλής διακίνηση δημόσιων εγγράφων

Ο Σκοπός αυτός στο Σχέδιο Δράσης αναφέρεται στη διασύνδεση των συστημάτων ηλεκτρονικών πρωτοκόλλων των διάφορων δημοσίων υπηρεσιών μεταξύ τους, με το Πρόγραμμα Διαύγεια, το σύστημα ηλεκτρονικής σύνταξης Κοινών Υπουργικών Αποφάσεων και τρίτα εξωτερικά συστήματα.

Στο πλαίσιο της υλοποίησης του νέου συστήματος που θα υποστηρίξει τη Φάση Β' του Δι@ύγεια θα έχουν ολοκληρωθεί έως το τέλος του έτους μηχανισμοί διαλειτουργικότητας με άλλα συστήματα των φορέων του δημοσίου που εξυπηρετούν αυτό το σκοπό. Ενδεικτικά αναφέρονται τα παρακάτω συστήματα για τα οποία αναπτύσσονται μηχανισμοί διαλειτουργικότητας με το Δι@ύγεια:

Επίσης, με βάση νέα νομοθετική διάταξη που ορίζει ότι τα δημοσιοποιημένα ηλεκτρονικά έγγραφα έχουν την ίδια ισχύ με τα πρωτότυπα, αντικαθίσταται η διακίνηση φυσικών εγγράφων από την επίκληση των ηλεκτρονικών εγγράφων που είναι δημοσιοποιημένα στο δικτυακό τόπο του Προγράμματος. Με αυτή τη ρύθμιση καταργείται η υποχρεωτική προσκόμιση φυσικού θεωρημένου αντιγράφου των εγγράφων του Δι@ύγεια και δίνεται η δυνατότητα χρήσης του ΑΔΑ (Αριθμός Διαδικτυακής Ανάρτησης, που δίνεται από το Πρόγραμμα Διαύγεια σε κάθε καταχώρηση) που είναι μοναδικός, από πολίτες και φορείς, αντί προσκόμισης του θεωρημένου αντιγράφου κάποιας απόφασης.

Ενώ η υλοποίηση της διασύνδεσης των ηλεκτρονικών πρωτοκόλλων δεν έχει ολοκληρωθεί (έχει ολοκληρωθεί μία πρώτη φάση πιλοτικής λειτουργίας), παραταύτα έχουν γίνει άλλες σημαντικές ενέργειες με στόχο την ανοικτή, διαφανή και ασφαλή διακίνηση δημόσιων εγγράφων.

Ηλεκτρονική Διακίνηση εγγράφων: έχει ξεκινήσει δράση για την ηλεκτρονική διακίνηση εγγράφων μεταξύ των Φορέων του δημοσίου με χρήση ψηφιακών πιστοποιητικών. Ήδη σημαντικοί φορείς της κεντρικής κυβέρνησης λειτουργούν με αποκλειστική διακίνηση ηλεκτρονικών εγγράφων εσωτερικά αλλά και στην μεταξύ τους επικοινωνία

Ηλεκτρονικό Τιμολόγιο: αναμένεται μέσα στον Σεπτέμβριο η έκδοση απόφασης που θα ορίζει τις λεπτομέρειες για τον μορφότυπο που θα πρέπει να χρησιμοποιείται καθώς και τους παρόχους οι οποίοι θα πιστοποιούν τα εκδοθέντα ηλεκτρονικά τιμολόγια. Επίσης θα ορίζονται τα στάδια για την υιοθέτησή του από τις επιχειρήσεις και τους δημόσιους φορείς. Η εφαρμογή του ηλεκτρονικού τιμολογίου θα ξεκινήσει την 1/1/2014.

Ηλεκτρονικό Παράβολο: έχει ξεκινήσει η πιλοτική εφαρμογή του για ορισμένες υπηρεσίες του Υπουργείου Μεταφορών (άδεια οδήγησης, κάρτα ψηφιακού ταχογράφου, χαρτόσημο άδειας οδήγησης). Σταδιακά θα προσφέρεται η χρήση του και για υπηρεσίες άλλων φορέων. Η διαδικασία δεν μπορεί να ανοίξει για όλους τους φορείς απευθείας, αφού απαιτείται η παροχή συγκεκριμένου ρόλου στους χρήστες του εκάστοτε φορέα προκειμένου να γίνεται ο έλεγχος και η δέσμευση του e-παραβόλου.

Αποτίμηση: Μερικώς εκπληρωμένος στόχος

Κεφάλαιο IV. Συμπεράσματα και Επόμενα Βήματα

Στόχος της εθνικής στρατηγικής για την ανοικτή διακυβέρνηση αποτελεί η προώθηση των αρχών της αξιολόγησης, της συνεργατικότητας και της λογοδοσίας μέσα από τη βελτίωση του νομοθετικού πλαισίου, την εισαγωγή καινοτόμων ρυθμίσεων, την οργανωτική αναδιάρθρωση των αντιστοίχων δομών και την υλοποίηση δράσεων για την ενίσχυση της διαφάνειας και του βαθμού εμπλοκής των πολιτών σε όλα τα επίπεδα της ελληνικής δημόσιας διοίκησης.

Ο πολίτης στην Ελλάδα καθημερινά βλέπει να προωθούνται δράσεις για την ανοικτή διακυβέρνηση και να παρέχονται νέες υπηρεσίες με τρόπο διαφανή και ανοιχτό προς όφελος και εξυπηρέτηση του.

Η βελτίωση της παρεχόμενης ποιότητας των δημοσίων υπηρεσιών αποτελεί στόχο της Κυβέρνησης με την προώθηση δράσεων που θα μειώσουν το γραφειοκρατικό φόρτο του πολίτη και θα βελτιώσουν την παρεχόμενη υπηρεσία. Δράσεις όπως η ηλεκτρονική διακίνηση εγγράφων, το ηλεκτρονικό τιμολόγιο και το ηλεκτρονικό παράβολο θα διευκολύνουν πολίτες και επιχειρήσεις τόσο στις μεταξύ των συναλλαγές αλλά και στις συναλλαγές με το δημόσιο.

Ωστόσο η βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών δεν επιτυγχάνεται μόνο με την εισαγωγή νέων υπηρεσιών αλλά και με την **αποτελεσματικότερη διαχείριση των δημοσίων πόρων** (ανθρωπίνου δυναμικού, υποδομών κλπ). Η υλοποίηση του **συστήματος διαχείρισης ανθρωπίνου δυναμικού** δύναται να εξασφαλίσει την βέλτιστη διαχείριση των δημοσίων υπαλλήλων, την προώθηση διαφανούς και πολιτοκεντρικής κουλτούρας στη δημόσια διοίκηση, την περικοπή των δαπανών, καθώς και τη μείωση του διοικητικού κόστους.

Η συμμετοχή του πολίτη στην διαδικασία βελτίωσης των δημοσίων υπηρεσιών ενισχύεται μέσω της διαδικασίας διαβούλευσης. Ο πολίτης πλέον δύναται να εκφράσει προτάσεις, παράπονα, ιδέες και να σχολιάζει μέσω του μηχανισμού διαβουλεύσεων των υπό επεξεργασία νομοθετικών κειμένων (opengov.gr). Στόχος είναι τόσο η αύξηση των νομοθετικών πράξεων μέσω διαβούλευσης όσο και παρότρυνση και διευκόλυνση περισσότερων πολιτών για την συμμετοχή τους σε αυτήν την διαδικασία. Ωστόσο σημασία έχει και ο πολίτης να αντιλαμβάνεται την ανάδραση με της επιτυχούς αξιοποίησης των προτάσεων και των σχολίων του στο παραγόμενο τελικό νομοθέτημα.

Η ενίσχυση της ακεραιότητας δύναται να ενισχυθεί και **μέσω της ανοικτής πρόσβασης στην πληροφορία** τόσο του πολίτη όσο και των επιχειρήσεων. Τα **ανοικτά προσβάσιμα δημόσια δεδομένα** όχι μόνο εξασφαλίζουν τον έλεγχο της δημόσιας διοίκησης από τον πολίτη (ανοικτή διάθεση δημόσιων δεδομένων από το παρατηρητήριο τιμών, ανοικτή διάθεση φορολογικών δεδομένων, κεντρικός κατάλογος συγκέντρωσης και διάθεσης δημοσίων δεδομένων data.gov.gr), αλλά δύνανται να δημιουργήσουν και επιχειρηματική καινοτομία και δραστηριότητα μέσω της ανάπτυξης εφαρμογών προστιθέμενης αξίας.